

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Elofizetési ára:

Negyedévre 1 pengő 60 fillér

Száma 16 fillér.

Szerkesztőségi 107, kiadóhivatali telefon sz. 67.

Árpádházi Boldog Margit a magyar nemzet lilomos áldozata.

1242—1942. Hétszáz esztendő távlatából is élénk mered Mohi pusztá minden borzalma. — Vesztett csata, szédült falvak, dárdára tűzött magyar gyermekek, rab-szíjra fűzött magyar férfiak, megbecstelenített magyar lányok és anyák. Elveszett az ország, lángokban áll minden, a király elhagyni kénytelen a drága földet.

Csoda-e, ha IV. Béla király lelkét porig sujtotta a szörnyű pusztulás és országának végveszedelme? Miután mindent megkísérelt a haza megmentésére Istenhez folyamodott feleségével együtt fogadalommal kötelezték magukat, hogy ha a születendő gyermekük leány lesz Isten dicsőségére a haza üdvére ezt Istennek áldozzák.

Az Uristen elfogadta ezt az áldozatot, a tatársereg gyilkolva, rabolva és gvujtogatva visszavonult s 1241. év végén megszületett a várt gyermek s a keresztségben Szent Margit vértanu szűz nevét nyerte.

Nem sok idő múltán a krónikás szerint 1246 végén a Királyi szülők megemlékeztek Istennek tett fogadalmukról s Veszprémbe a Szt. Katalin kolostorba vitték gyermeküket. A kicsi Margit figyelemesen és meleg érdeklődéssel nézte a nővérek életét. Játékaiban is komoly volt s istenfélelem, áhitat nyilatkozott meg azokban. Szeretett már akkor is minél nezebb és minél alacsonyabbrendű munkát végezni. Az idők multával a királyi szülők 1252-ben Isteni sugallatra a Duna szigetén Pest és Buda között kolostort és templomot építettek szeretett gyermekük részére.

Boldog Margit, a királyi gyermek levetetette a gazdagságot, fényt pompát s nem-

zete jövőjéért szigorú életét még jobban megszigorította vezeklésekkel, önostorozással, sanyargatással. Valósággal az imádság szentjének nevezhető mert éjjel-nappali könyörgéssel igyekezett nemzetét a nyomorból kiemelni.

A szegénységet, egyszerűséget szerette legjobban. Jó ruhát nem hordott. Felebaráti szeretete önfeláldozó, hősiesség volt. Ez a tisztalelkű, szentéletű királyi sarjadék nemzetéért áldozta életét s 1270-ben megdicsőült.

Halála után sok csoda történt s ennek alapján bol-

doggá avatták s szentté avatása folyamatba van.

Az Isteni Gondviselés adta őt akkor a magyarságnak s nem különös-e, hogy 700 évvel utána az Ő esztendejében ismét Keletről fenyegeti nagy veszedelem a magyarságot, amelynek elhárításán mindenkinek fáradsnia kell.

Kövessük boldog Margitot az áldozatban és önfeláldozásban és akkor a bizonytalanságban bizonyossá válik, hogy országunk az marad, aminek Isten is akarta, Szent István országa.

A Busójárás Mohácson.

Jellegzetes szokás itt Mohácson a busójárás. Mivel a busók csak itt Mohácson láthatók, azért azt mondják, hogy e szokás a török időkből ered és annak az emlékére járnak a busók, hogy ilyen ijesztő álruhában álarcokkal úzték ki a törököket Mohácrról. Sajnos, a török uralom minden kultúrát elpusztított vidékünkön, emlékeink általában csak a török utáni időkben vannak, azért minden régi dolgot a nép a törökkel hoz kapcsolatba. Így vagyunk a törökdombmal, a mohácsi busójárással is.

Nézzük csak, milyen volt 50 év előtt is az utolsó farsang és busójárás? Farsang idején esténként kürtjeleket hallottunk. Ezek a kürtök leginkább fakürtök voltak, amelyek tulajdonképpen havasi kürtök és felvidéki eredetűek. Az egész farsang alatt esténként a réz és fakürtök ijesztgették a félőseket. Utolsó farsang előtti csütörtökön volt a kislefarsang, amikor a sokac iskolás fiúk álarcot öltöttek és abban játszottak. Farsang utolsó vasárnapján minden házban fánkot sütöttek s az ijesztő álarcos férfiak vízhordó ruddal (obrenica) fölfegyverkezve járták az utcákat, a kapukat, kerítéseket döngették, nagyokat kurjantottak és leginkább azt kiabálták »bau« és közben (Gólya, Hosszú, Tomori és Bakács utca találkozásánál) a busótér felé igyekeztek. Egyesek réz vagy fakürtöt vittek és kürtöltek. De gyakori volt a cifra, sokáig fabuzogány is. Az utcákat láma és zaj, meg zene töltötte be. A busók a tér közepén gyülekeztek, tambura szóra táncoltak és míg azt kiabálták, hogy

»bau«, erejüket összemérték és a kürtöléssel is versengtek. Az erőmértékezés úgy történt, hogy az egyik behajlította jobb karját, a másik meg azt kiegyenesíteni akarta. A busótér kurjantás töltötte be, amit élénkített a »jankelek« szereplése. Ezek is álarcosok voltak, de nem olyan ijesztőek és nem oly nehézkesek, mint a busók. A jankele hamuszákot vitt a vállán, illetve annak csak negyed része volt hamuval töltve. Ezeket a zsákokat a rendőrök és csendőrök ellenőrizték, hogy nincs e benne kavics, vagy kő? Bizonyára szomorú előzményei voltak ezen vizsgálatnak. A jankelet a fiúk csúfolták, azt kiabálták utána: »áinc, cváj, jankele gri«. Hogy ez a kiabálás mit jelentett, azt soha sem tudtam megfejtetni, de mások se. A jankele ment elül, egyedül, a fiúk meg utána csoportosan. Időnkint a jankele a hamuszákot a fiúk közé dobta, hogy eltalálja őket. A fiúk meg azon virtuskodták, hogy a közéjük dobott zsákot felkapják és elfussanak vele. A zsák hamuját a szépen öltözött nők között megrázták; de ha haragosokkal találkozott, azt néhányszor a zsákkal megütötték. Egyes busócsoportok lakodalmas menetet utánoztak.

A busók vasárnap, hétfő és kedd délutánján estig szerepeltek. A busó öltöztetésének leírását nem kísérlem meg, azt látni kell.

Sok vitára adott okot annak megállapítása, hogy mire jó a busójárás, mi az eredete, oka és célja? Egyesek azt állítják, hogy a pogány szláv mitológia maradványa. Ugyanis állításuk szerint a pogány mitológiában a zord

szelet és hideg telet gonosz szellemek okozzák és ezeket a szellemeket akarják a busók ijesztő álarcukkal elriasztani. Ez azonban nem áll, mert ha szláv szokás, akkor miért csak Mohácson járnak busók, miért nem a szlávok által lakott más helyeken is, vagy legalább a sokacok által lakott más helységeken is? Mert más községben nincsenek busók, csak Mohácson. Más oldalról meg azt állítják, hogy a busók azért járnak, mert ilyen ijesztő álarcosok úzték el Mohácrról a törököket. Ez ellen szól az a tény, hogy a busójárás sokac szokás, amikor pedig a török volt Mohácson az úr, akkor Mohácson még nem is voltak sokacok, tehát busóöltözetben nem is kergethették a törököket. Ha pedig a magyarok használták volna a busó álarcot, akkor a busójárásnak a magyarok közt kellene divatoznia, azonban a mohácsi magyaroknál a busójárás nem divat, tehát a sokacok a magyaroktól nem vehették át ezt a szokást.

A magyarok is vigadtak farsangban, szép jelmezekben végig dalolták az utcákat, de busójelmezt nem hordtak.

Ha a busójárás sem szláv, sem pogány szokás, se nem a török kiűzetés maradványa, akkor mi csoda? Ez a kérdés még megoldatlan.

A busójárás néprajzilag érdekes. Az első világháború alatt ellanyhult, hisz a férfiak bevonultak, a fiatal nők gyászoltak. A megszálló szerbek hallották a busók történetéről, hogy azok kergették el a törököket, tehát farsang utolsó napjain minden szerb katona szolgálatban volt, a puskákat galúba rakva az udvaron tartották. A megszállás alatt nem volt közönségnek hangulata, így a busójárás 1915—1921. években elsovadt.

A város vezetősége a busójárás felélénkítése végett díjakat tűzött ki a busók és álarcosok jutalmazására s az utóbbi esztendőben ismét élénkebbé vált.

Idegenforgalmi szempontokból kétségtelenül a város egyik farsangi érdekessége s megérdemelné, hogy azzal rendszeresen és szakszerűen foglalkozzunk.

Annyi minden szép régi szokás, nemzeti viselet sorvadat már el ebben a városban, kár lenne ezt az egészen speciálisan mohácsi érdekességet a feledés homályába a többi közé elsüllyeszteni.

Egy múzeum barát.

Vöröskereszt tea.

Mohács város társadalma mindig méltó tanujelét adta emelkedett hazafii érzésének, ha a honvédségről, a sebesültekről, vagy egyéb nemzetvédelmi megmozdulásról volt szó. Az évről-évre visszatérő Vöröskereszt tea mindig a legnagyobb siker jegyében zajlik le s a február hó 8-iki tea ismét nagy találkozója volt a város társadalmának.

A Korona szálló modern, ott honos és díszes termei már a kora délutáni órákban zsúfolásig megteltek. Ott láttuk úgyszólván az egész várost. A hatalmas termek asztalai mindszorongásig foglaltak. A vendégsereg között fehérkötényes bájos lányok s sürgőnkforognak. Hozzák a finom teát, még primább szendvicseket s a finom tea még izesebbé válik a mosolygó leány arcoktól. A konyhában a Vöröskereszt agilis hölgyei serénykednek. — Hatalmas lábosokban forr a tea, ügyes kezek szelik a kenyeret, mások már a vaját kenegelik s megrakják mindenféle jóval. — Óriási választék van. A hölgyek nemcsak itt a konyhában, hanem a gyűjtés során is megmutatták leleményességüket. Rengeteg vaj, hús, tojás, sajt, cukor, narancs, citrom jött össze. Az egyik terem végén hatalmas nagy asztalon az összeadott torták, sütemények halmazát vár a vendégek s minden egyes darab igen finom lehetett, mert bizony mind az utolsó darabok elkelt.

Valami családias, meleg hangulat van a levegőben. A honvédség nagy családja jött össze, hogy ezzel segítsen mindazokon, akik ott fenn a jeges steppekben védik az ezeréves határt. A kitűnő Dandi—Hort—Környei, — Magát quart hurjain minduntalan felcsendül a „Pannika” és a „Márika” s a dal szárnyra kel s talán rezgésében megérik a hóviharakban elszántan állók, hogy egy az ország, egy a nemzet veük, a magyar honvéddel.

Az estnek volt még egy kiemelkedő jellegzetessége, a rendezettség. Pompásan ment minden, nem volt fennakadás, kitűnő volt minden, pedig egy ekkora nagy tömegű, étkezéssel egybekötött est megrendezése nagy munkát körültekintést, lelkesedést kíván mindenkivel s *Vitéz Szónyi Alajosné* és lelkes társai egytől egyik csak a célt nézték s nem voltak tekintettel a fáradságokra, de munkájuk eredménye nem is maradt el. A vendégek egy nagyon kellemes est emlékével távoztak s a Vöröskereszt pedig többszáz pengővel gyarapodott.

— **Olcsó gyümölcsös és ruhaneműek.** A közellátásügyi miniszter nagyszabású olcsó gyümölcsös és téli ruhanemű akciót indított az egész országban. Ez az akció Mohácson is megindult. Mindazok a rászorultak, akiknek havi jövedelme 200 pengőn alul van, a gyümölcsös kilóját 2 pengőért kaphatják meg, valamint ruhaneműeket is kedvezményesebb áron. Az igénylők a város szociális hivatalában jelenthetik be igényüket.

Az Egyházközség két hadiárva gondozását vállalta.

Február 8-án tartotta az egyházközségi képviselőtestület gyűlését s annak során sok fontos határozatot hozott. A képviselőtestület tudomásul vette, hogy a VII. osztály felállításával kapcsolatban kért kiegészítő tanerőt anyagiak híján a kultuszminisztérium nem teljesítette. A képviselőtestület elhatározta, hogy az iskolák padlóit olaj hiányában calcium-preparátummal kenik be portalanítás végett. A Dolgozó Lányok részére a Képviselőtestület 100 P segélyt szavazott meg, tudomásul vette, hogy az új fizetés-emelkedésekkel kapcsolatban a hitközséget évi 1296 P terheli. A hét új tanítói állás javadalmi jegyzőkönyveinek felvételéhez a képviselőtestület négy tagot küldött ki, majd elhatározta, hogy miután a sárháti iskola jelenlegi létszáma 145 és a VIII. osztály megnyitásával az a jövő tanévben 160-ra emelkedik, a szigetben új iskolát kell építeni új tanerővel, minthogy pedig a városban is a VII és VIII osztály megnyitásával új építkezést kell folytatni és új tanerőket kell állítani, ezen kérdés rendezése végett a képviselőtestület *Tihanyi János* pápai kamarást megbízta az illetékes kormánytényezőkkel való tárgyalás felvétele végett.

Ezután került sor a hadiárva gondozása kérdésére. *Bánfay József*, *Schmidt Károly*, *Vitéz Kürtösy Mátyás* felszólalásaikban hangoztatták, hogy kívánatos lenne országosan a hadiárva gondozásának kérdését akár új adó, akár pedig a hadmentességi adó kibővítésével megoldani akként, hogy minden hadiárva a törvényes rendelkezések szerint érvényben lévő családi pótlékot kaphasson. A képviselőtestület elhatározta, hogy ezen felszólalásokat javaslat formájában megküldi az illetékes hatóságoknak. Ettől függetlenül a képviselőtestület két hadiárva támogatását határozta el, havi 80 pengő segélyezéssel.

Végül a képviselőtestület a szénhiányra tekintettel elhatározta, hogy a Főtanfelügyelőségtől február hó 16—24-ig szénszünet engedélyezését kéri.

Több kisebb tárgy elfogadása után a gyűlés véget ért.

Levente díszháborozás.

Február hó 7-én, szombaton este a leventefjúság lelkes hangulatosságból volt hangos az Iparoskör terme. A város leventefjúsága és az ifjúságot vezető és kedvelők nagy tábora adott egymásnak találkozót.

Ez adta meg ennek a táborzásnak különös s sajátos hangulatát. A város ifjúságának minden rétege találkozott. Leomlottak a válaszfalak s öröm volt nézni a szebb jövőért dolgozó ifjúság hatalmas tömegét.

Az erkölcsileg és anyagilag is jól sikerült estet a kitűnő leventezenekar — *Környei Pál* vezénylete mellett — a *Mátyás* induló pattogó hangjaival nyitotta meg. Majd *Sztarcsévics Vilma*, *Emmert Anna* és *Szabó Sándor* kacagató jelenete hangos derűt váltott ki a nézők sorai-

ban s mindhárom szereplő nagy sikert aratott. A leventezenekar a híres Herkules fürdői emlék című keringővel hallgatóságban is kedves emlékeket keltett.

Aztán ismét egy jelenet következett, — *Kedves Mária*, *Heiski Julia*, *Magáth Ferenc*, *Mulávsics József* és *Thür János* a gyakorlott műkedvelők biztonságával mozogtak a színpadon s a komoly tárgyú jelenet igen nagy sikert aratott. A kedves műsort a leventezenekar Előre Bácska című indulója zárta be. A műsorszámok közötti időt *Somogyi Gyula* elmés humoros konferenciája töltötte ki s sokszor megneveitette hallgatóit.

A leventezenekar és agilis karnagya *Környei Pál* minden elismerést megérdemel, mert a fiatal erőkből álló zenekar megmutatta, hogy nemcsak indulók, hanem előadási darabok betanulásával és kifogástalan előadásával a legjobb uton halad.

A műsor után kezdetét vette a tánc s a fiatalság magával ragadta az idősebbeket is. Kedves volt, hogy *Schvoy Ferenc* dályoki leventefőoktató, dályoki fiatalokból álló népi viseletbe öltözött csoportot hozott fel az estre s a vendégek nagszerűen érezték magukat.

A jól sikerült est főrendezője *Úrkövi József* főoktató fáradhatatlan, lelkes munkája maradéktalanul szép estet hozott, ami munkájának legszebb elismerését jelenti.

Tegyünk meg mindent a tuberkulózis ellen.

A legkegyetlenebb népbetegségek egyike a tuberkulózis, a gümőkór immár elnevezhető „magyar betegség”-nek is. Ennek a halálnak a kaszája rendet vág évről-évre a magyar nép soraiban, hogy amikor a számadatok szörnyű oszlopaiból kivicsorog ránk sötét szemüregével a halálfej, meg kell borzadnunk.

Tudja meg a magyar társadalom, hogy a nap minden órájában kétszer huzzák meg a gümőkórban elhaltaknak a lélekharangot. Vagyis: minden fél órára esik egy tuberkulózis halálozás. Van e háborus tehnikának ily tömegesen pusztító eszköze? A betegség kórokozója a Coch bacillus. Az élő, emberi szervezet legveszedelmesebb alatomos ellensége, minden légzésnél ott leselkedik ránk, hogy a tüdő finom sejtjeibe behatolva, mint kényelmes melegágyban indítsa romboló terjeszkedését, bányádat, leverté tegye az egész szervezetet, szaporitván a munkát vállalni nem tudók sokaságát és végül azoknak a fakeszetteknek a légióját, amelyekből a magyar föld temetőibe évente tízenhét ezret szurunk le.

Ez azt jelenti, hogy a tuberkulózis gödrébe évente egy egy mezőváros lakosságát kell elhantolnunk. Ha egy emberré lehetne leegyszerűsíteni a nemzetet, valóban kellene ragadni és lsten igazában megráznai, hogy ébredjen tudatára ennek a szörnyű veszedelemnek és nyomban, percnyi gondolkodás nélkül kezdje meg védekezését.

Mert tévedés az, hogy nincs menekvés a tuberkulózis pusztításai ellen. A magyar orvostudomány csodákat művelt ezen a téren, mert a tüdőbajt teljes sikerrel gyógyítják immár. De a veszedelem mégis fejnál, mert az emberek túlnyomó része nem veszi igénybe az állam által nyújtott segítséget.

Az e mult esztendőben életbe lépett a „tuberkulózis törvény”, amely kötelezővé teszi a baj megelőzését. Ha azt értük, ez a szörnyű betegség sem veszedelem többé. Fel kell világosítanunk a nemzet minden egyes tagját arról, hogy mindenkinek jogában áll, de többet mondunk: kötelessége magát orvosilag megvizsgáltatni. Ezt a vizsgálatot az állam által létesített egészségügyi szervek teljesen ingyenesen, minden ellenszolgáltatás nélkül végzik.

Az ellenőrző vizsgálat kiterjed a társadalom legszélesebb körére s ezen elsősorban azoknak kell átessenük, akik az emberek tömegét szolgálva, élelmiszerekkel foglalkoznak, embercsoportokkal érintkeznek, de fokozottan kell védelmeznünk a jövő generációját, a gyermekeket a fertőzéstől.

A „tuberkulózis törvény” azonban csak akkor válik élő valósággá, ha az egyének élnek a törvény által biztosított jogokkal s kötelességüknek tartják, hogy magukat orvosilag megvizsgáltassák.

A tuberkulózis elleni védekezés, mint a régi kívánalom, nem ismeretlen a magyar társadalom előtt. Intézményeink és orvosaink máris szép sikert tudnak felmutatni. Abban a nagy gyászban, amit tuberkulotikus halálesetek felidéznek, máris vigasztaló eredményekkel találkozunk. A statisztika adatai szerint ugyan is azt igazolják, hogy csökkentett ennek a nagy veszedelemnek a terjedését. De amíg az ország népéből évente 17000 ember pusztul el olyan betegségben, amelyet gyógyítani tudunk és a baj megelőzésével kiküszöbölhetünk, nem lehet nyugodt a lelkiismeretünk.

Február hó 15. és 22-ike között rendezti a Tuberkulózis elleni Országos Szövetség a „Tuberkulózis Hetét.” Okuljon mindenki abból, amit ez a hét tanítani fog, mert ez az okulás nemcsak egyénileg hasznos, de kihatással lesz családok, népcsoportok, foglalkozási ágak s egyben az egész boldogulására is.

Fel lát a harcra ez alatomos magyarirtó nagy ellenséggel szemben.

— **Farsangtemetés.** Az Iparoskör a mohácsi missziós leányklubbal karöltve folyó hó 17-én délután 6 órai kezdettel tartja hagyományos teadélutánnal egybekötött farsangtemetését. Az agilis rendezőség mindent elkövet, hogy a multhoz méltón a mai nehéz időkben is nyújtani tudja azt, hogy pár órára kiszakítson mindenkit a mindennapi élet nyomorúságából. Az aranyifjúság pedig jókedvvel és táncra felkészülve várja Mohács virágait, hogy őket a sikos parketten kacagva vigye át a farsang jókedvéből, a böjt egyhangúságába. Aki pár órára ki akar zökkeni gondjaiból az feltétlenül keresse fel az Iparoskör, kellemes, kedves és sokat ígérő teadélutánját.

Földművesek Olvasóköre Műsoros estje.

A Mohácsi Földművesek Olvasóköre február 8-án, vasárnap tartotta szokásos farsangi műsoros estélyét. Az Iparoskör termei zsúfolásig megteltek. Műsoron »Juhász legény«, szegény juhász legény» c. 3 felvonásos népies daljáték szerepelt. A szereplők: Schummer Juliska, Nagy Juliska, Balázs József, Csomor László, Szabó Lajos, Bradics Ferenc, Vajkai Lajos, mind egytől egyig remekül megállták helyüket s alakításuk a műkedvelő szereplés magas iskoláját adták. Méltó partnerük voltak a többiek Husz Sándor, Mózes Juliska, Sztanyó Évike, Szabó Juliska, Kiss Károly, Agality István és Sztanyó János is. Samu János rendező minden dícséretet megérdemel.

Petrovics Dezső ismét kitett nagyszerű maszkirozó képességével.

Bobák csizmadia és Joka kondás alakjai pompás figurák voltak.

Czuni prímás ügyesen látta el a darab zenei kíséretét. A műsor után kezeltét vette tánc s a nagyszerű est a reggeli órákban ért véget.

SZABADLICEUM

A mostoha időjárási viszonyok ismét akadályt gördítettek a műsor szerint hirdetett előadás megtartása elé. Dr. Rónai András nagy érdeklődéssel várt előadása s hőses miatt beállott vonatkorlátozások folytán elmaradt. Helyette sikerült megnyerni előadás tartására dr. Szkladányi László közjegyzőhelyettesét, a Mohácsi Hirlap felelős szerkesztőjét, a mohácsi vízicserkész népszerű parancsnokát. Szkladányi dr. Vízicserkészek a Délvidéken címen számolt be nyári kirándulásáról, melyet vízicserkészi élen tett a felszabadított Délvidéken.

Az 450 km. hosszú út nevezetesebb állomásai Bezdán, Kiskőszeg, Apatin, majd Ujvidék, ahol hosszabb ideig táboroztak, azután Titelen át a Tiszán egészen Óbecséig, innen a Ferenc-szatonán Bezdán érintésével Bajjág s onnan az öreg Dunán újra Mohácsig. Ez az út kétszeres élményt jelentett a derék mohácsi cserkészeknek, hiszen nemcsak az utazás élményei tették érdekessé a kirándulást, hanem annak a főlemelő érzésnek a tudata is, hogy olyan magyar földön járnak, melyet vitéz magyar honvédek vettek vissza csak az imént, 22 éves rabság után, az ellenségtől. Erről tanúskodtak az elhagyott erődök, felrobbantott hidak, az idegen szellemű épületek és intézmények, melyek mellett régi ismerősként mosolyogtak rájuk az ezeréves Haza tájai, falvai és városai, a mezők, a termékeny szántóföldek s a jól ismert vizek, a Duna és a Tisza s a kettő közt magyar munkával épített Ferenc-szatonna. De legszebb élmény mégis a hazatért magyar testvérek mosolygós arca, lelkes, vendégszerető fogadtatása jelentette. Lebilincselő előadása során Szkladányi dr. 140 képet mutatott be, melyek a vízicserkészek vidám életét, le-

ményességét, a szép bácskai tájak és városok szebbnél-szebb részeit ábrázolták tarka változatoságban.

A Szabadliceum következő előadását dr. Holub József pécsi egyetemi tanár fogja tartani *Törökvilág Mohácsos* címmel. Az előadás fél 6 órakor kezdődik.

G. E.

Hozzászólás a napközi otthonhoz.

Kaptuk az alábbi levelet. „Igen Tisztelt Főszerkesztő Úr! Örömmel olvasom a Mohácsi Hirlapban, hogy a mi negyedünkben is megnyitották a napközi otthon, — s azt hiszem, hogy minden elfoglalt szülő örömmel fogja oda küldeni gyermekeit, — még hozzá nemcsak a szegényebb szülők, hanem a tehetősebb szülők is, mert bár szép és nemes dolog, ha segítünk a szegényebb családokon azonban ha az ovodai napközi otthon valódi célját tartjuk szem előtt, akkor oda nemcsak a szegényebb családok gyermekeit kell befogadni, hanem kivétel nélkül minden gyermeket, aki arra rászorul. Rászorulhat arra a rendezettebb anyagi körülmények között élő családok gyermeke is a következő okokból. Először, mert az óvodától távol lakik és az uton hosszú időt kell eltöltenie és télen a nagy hidegtől, nyáron meg a hőségtől kell szenvednie.

Másodszor rászorulnak arra a bár rendezettebb anyagi körülmények között élő, de munkában elfoglalt szülők gyermekei is, pl. csak egyet soroljak fel a földműves szülők gyermekei, akik azért, mert esetleg néhány hold földnek birtokosai kénytelenek gyermekeiket magukkal vinni a mezőre és ott szelnek, esőnek, hőségnek kitenni, mert odahaza senkire sem hagyhatják. Ezek azok a szegény »gazdag gyerekek« s nem szabad csodálkozni egy ilyen »gazdag« gyerek kitörésén, amikor így szól anyjához: »Anyukám miért nem vagyunk mi is szegények?« De rászorulhat egyes rendezettebb anyagi körülmények között élő szülő gyermeke nevelőokból is a napközi otthonra. Gondolok elsősorban a kis elkényeztetettek, odahaza finnyáskodókra, akikre kis társaik kitűnő étvágya feltétlenül előnyös, jó hatással lenne.

Eppen ezért egy lépéssel tovább kell haladnunk. S ha megszabtuk a szegényebb gyermekek heti ellátási díját, meg kellene állapítani azt a díjat is, amit a tehetősebb szülők adjanak s esetleg ezt terményben is megválthassák. A terményt a napközi otthon feltudja használni, más részt a földművescsaládokban sokszor nehezebben akad pénz, mint a munkás családban, ahol az apa és anya is rendszeresen felveszi heti, vagy havi bérért.

Ezzel a rendszerrel megteremthetők valóban azt az egészséges állapotot, amely a század vezérmotívuma, a teljes, mindenkire kiterjedő, osztálykülönbség nélküli szociális gondoskodást. Ha aztán vannak olyan szegény szülők, akik megszokva a karitászt jóindulatából származó sült-galamb várást s a heti 50 fillért sem hajlandók befizetni, nyilván-

valóan nem azért, mert nem bírják, hanem azért, mert megszokták az ingyen adományokat, ezek nem érdemlik meg a más téren való sem hatósági, sem társadalmi támogatást, mert ezek úgy látszik nem akarják megérteni, hogy az állam, a város és a társadalom mindent megtesz a szociális viszonyok felemelése érdekében, de megszünt visszavonhatatlanul az ingyenesség, a könyöradomány, mert annak a tapasztalat szerint nem nemzetmentő, hanem nemzetgyengítő hatása volt.“ „Egy óvoda barát..“

— **Csendőrnapi.** A mohácsi csendőrség február 14-én tartotta meg ünnepélyes keretek között a csendőrnapiot. Dél előtt 9 órakor a fogadalmi templomban ünnepélyes istentisztelet volt, ahol Tihanyi János pápai kamarás mondott szentbeszédet. Délben a csendőrlaktanyában közös ebéd volt, melynek során Vársárhelyi József zászlós mondott ünnepi beszédet.

— **Követendő példa.** Galabics Imre hentesmester a Mohácson átutazóban volt gépkocsiszó honvéd alakulat harminc legénységi tagját, annak öröme, hogy a Szovjetföldről minden baj nélkül bajtársai visszaérkeztek ebédnél látta vendégül.

— **Ipari mestervizsgát tettek.** Múlt évben Szalai Balázs a cukrász, Treszner János a férfiszabó, Füzes László, Munkács Mária, a fodrász, Pevák József János, a lakatos, Schánzl Géza, a molnár, Bogár Katalin, Csáky Istvánné, Kavura Etelka, Schneider Rozália, a nőszabó, Piukovich Aroné, a vendéglősiiparból, mohácsi lakosok, Pentz József, Dunaszekcsői, a bádigos, Grünfelder Mihály és Gunderlach Vendel németbolyi, a fodrász, Martinovics Ferenc majszi, a költőgyártó, Schiller János sátorhelyi, az asztalos, Auth György bári, férfiszabó, Maul János szajki, a fodrász, Sziebert János lánycsóki lakos a kovács iparból tették le a sikeres mestervizsgát.

— **Halálozás.** Özv. Markó Vincéné sz. Földő Anna február 7-én, életének 53 évében elhunyt. Temetése február hó 9-én volt általában részvét mellett.

— **Iparosok figyelmébe.** Megjelent a közlekedési miniszter rendelete az ipari szakmáknál alkalmazható haszonkulcsról. Részletek az Ipartestület vasárnapi közgyűlésén.

NOR-COC

HARISNYA

Műselyem és hernyóselyem összes minőségben. Kérje minden üzletben. Vigyázzon a márkára:

NOR-COC

— **Polgárok Olvasóköre műsoros estje.** A Polgárok Olvasóköre február hó 16-án, hétfőn este fél 8 órai kezdettel tartja az Iparoskör termeiben szokásos farsangi műsoros estjét.

— **Három évi dologház.** Hírtadtunk arról, hogy Pártényi József a karácsonyi ünnepek előtt Harci Sándor mohácsi vadász-házába betört és onnan ingóságokat vitt el. A pécsi kir. törvényszék február 6-án vonta felelősségre Pártényi Józsefet, akit a kir. ügyészség lopás bűntettével vádolt. A kir. Törvényszék megállapította Pártényi bűnösségét s miután már büntetve is volt, háromévi szigorított dologházra ítélte. Az ítélet jogerős. Orgazdasággal vádolt Jakab Sándor kereskedőt a kir. Törvényszék felmentette.

— **Újból szabályozták a kenyér és lisztadagot.** A közlekedési miniszter rendeletében újból szabályozta a kenyér és lisztadagot. A rendelet szerint a jegy ellenében kiszolgáltatható fejadag az ország egész területén kenyérből naponta és fejlenként 20 dkgr. Vendéglátó ipari üzemben váltójegyre 5 dkgr. súlyú kenyeret szabad kiszolgáltatni. A nehéz testi munkások és testi munkások pótfedadajja változatlan marad.

— **Szállítási engedélyt kell diófa szállításhoz.** A legújabb kormányrendelet értelmében a kivágott diófát bármi módon szállítani csak szállítási engedéllyel lehet. Szállítási engedélyt a kertészeti felügyelőségek, az állami faiskolák, valamint a kertészeti munkásiskolák vezetői adhatnak.

MINDEN KOR MINDENKOR **ASPIRIN**

„EGÉSZSÉGÉRE!“
mondjuk, ha valaki tüsszent. Ez magában azonban nem elég, ASPIRIN is kell.

— **Műkedvelő előadás Sarosban.** Szép sikerrel adta elő a sárosi körzeti műkedvelő gárdája a népművelési előadások keretében Csepreghy: „Piros bugyelláris” című örökszép népszínművét. Az rutinos szereplők valamennyien nagyszerűen oldották meg szerepüket és vitték sikerre a darabot. Külön külön mindegyik szereplőt dicséret illeti. A szereplők a következők voltak: Takács András, Takács Andrásné, Vén Katalin, Sümegi Ferenc, Sümegi Ferencné, Tadiy József, Tadiy János, Kozári István, Vén Ferenc, Fehérvári Sándor, Lakatos Imre, Maturácz István, Dara János, Varga Ferenc, Fazekas József, Tadiy Julis, Varga Teréz és Balogh Ilonka. Az előadást *Jakab Gyula* adító rendezte.

— **Kitüntetés erdőőröknek.** A m. kir. földn üvelésügyi miniszter úr azoknak a szakvizsgázott erdőőröknek, akik egy szolgálatadónál legalább 30 éven keresztül szolgálatukat példás magatartás mellett mindvégig odaadó hűséggel látták el és kitüntetésben eddig nem részesültek, elismerő oklevelet kíván adományozni. A kitüntetésre érdemes alerdeszkek (főerdőőrök, erdőőrök) adatait és pedig: 1. nevét, 2. lakhelyét, 3. születési helyét és idejét, 4. vallását, 5. családi állapotát és gyermekeinek számát, 6. a szakvizsga letételének helyét és idejét, 7. szolgálati beosztását és a szolgálatban egy helyen eltöltött idejét, 8. érdemességét s e tekintetben külön kiemelve a multban és közelmultban lezajlott rendkívüli időkben szolgálatadójával szemben tanúsított magatartását, 9. volt e már kitüntetve, a szolgálatadónak kell — helyhatósági igazolás mellett — legkésőbb folyó évi március hó 15-ig Baranyavármegye alispánjával közölniök. Célszerű ezen bejelentéshez csatolni egyben a fentebb felsorolt körülmények igazolását tartalmazó helyhatósági bizonyítványokat.

— **Osztalékfizetés.** A Mohácsi Legelőtársulat Einöksége ezúton értesíti tagjait, hogy az 1941. évi osztalékot, □ ölenként 4 filléres alapon, folyó hó 16-án, farsang hétfőn délelőtt 9 órától kezdve fizeti egész nap az Erdőbirtokosság helyiségében. Az osztalékot személyesen, vagy meghatalmazás útján lehet csak felvenni. Ugyanezen a napon lesz a halásziati osztalék is kifizetve azok részére, akiket *Küllösi Sándor* csoportjánál tartanak nyilván.

— **Szigorú takarékoság a láb-heli gazdálkodás terén.** A közellátási miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a talpbőrkereskedő talpbőrt, súlyra való tekintet nélkül, csak a rendelet függelékében megállapított nagyságú és alakú idcmok szerint kiszabva szolgáltatni lehet. A kereskedő csak több utalvány beváltása esetén adhatja ki a talpbőrt kivágás nélkül egy csíkban, de ez esetben is az idcmok előzetes kirajzolása szükséges.

— **Étetik a vadállományt.** A mohácsi vadásztársaság a nagy hideg és magas hó miatt vadászterületén rendszeres széna, répa és kukorica elhelyezésével gondoskodott a vadállomány etetéséről.

— **Sokacok Olvasóköre műsoros estje.** Mohácsi Sokacok Olvasóköre az Iparoskör nagytermében február hó 15-én, farsang vasárnapján este 8 órai kezdettel tartja szokásos farsangi műsoros estélyét.

— **Kőműves mesterek, kőműves iparosok és építetők figyelmébe.** A városrendezési törvény szerint: minden olyan építkezést amely a városrendezésnek még jóvá nem hagyott tervével ellenkezik, vagy a tervezett rendezés végrehajtását megdrágítaná, vagy megnehezítené; az építésre kért engedélyt meg kell tagadni. Ezért minden építkező a saját érdekében még mielőtt a terv elkészülne érdeklődjön a város műszaki ügyosztályában a beépítés, átépítés, átalakítás stb. lehetőségeiről. Ezzel kapcsolatosan az építmester, kőművesmester és kőm. iparos jogköre szigorúan ellenőrizve lesz, hogy a munka kivitelezését csakis a megfelelő képesítéssel rendelkező egyén végezhesse. A műszaki hivatal felhívja az érdekeltek figyelmét arra is, hogy az építkezésnél, vagy átépítésnél stb. a bejelentéseket illetve az építési engedély felkérését ne az utolsó napokra halassza, mert minden egyes építési engedély kiadásához építési bizottság hozzájárulása szükséges.

— **Négy évi fegyházra szállította le a pécsi ítélőtábla Mohácsi István büntetését.** Hírt adunk arról a családi drámáról, amely 1941 évi augusztus 11-én *Mohácsi István* hajós mohácsi lakásán foly le s melynek során *Mohácsi István Németh Ferencet*, felesége udvarlóját agyonlőtte. A pécsi kir. Törvényszék *Mohácsi Istvánt* szándékos emberölés büntetésében mondotta ki bűnösnek s hat évi fegyházra ítélte. Fellebbezés folytán az ügy a pécsi kir. Itélőtábla elé került. A tábla *dr. Varga Károly* elnöklete alatt február hó 6-án hozott ítéletet s *Mohácsi Istvánt* büntetését négy évi fegyházra szállította le. Az ítélet indokolása szerint nyomatékos enyhítő körülményként mérlegelte a vádlott beteges állapotát és azt, hogy tettét családi életének megzavarása miatt követte el. Az ítélet ellen, mind a főügyészség képviselője, mind pedig a vádlott védője semmisségi panasszal élt a Kuriahoz.

— **Kaptuk a következő levelet:** „Igen Tisztelet Főszerkesztő Ur! Örömmel olvastam Mohács városának 100.000 pengős járdaprogramját. Bár tudom, hogy az a legalaposabb megfontolás alapján készült, mégis felszeretném hívni az érdekeltek figyelmét arra, hogy a Kossuth Lajos utcának keleti része, az Amerika vendéglőtől a Zárda templomig, egyike a legforgalmasabb utasutaknak, mert a zárdatemplomhoz itt bonyolódik le a legnagyobb forgalom. Kívánatos lenne tehát, hogy ezen rövid útszakasz is rendes járdát kapjon. Idegenforgalmi szempontból is kívánatos lenne, mert a sokak népviseletnek igen sok csodálója van s a nyári hónapokban igen sok idegen fordul meg ezen a rossz úttesten. Tisztelettel: Kossuth Lajos utcai lakó.”

— **Sonkát lopott. Bubreg Mátyás** mohácsi lakos feljelentést tett *Petrovics Erzsébet* mohácsi cigányasszony ellen, aki ünneppnap, amikor a ház népe szentmisén volt házban levő füstölőjébe behatolt és a füstön levő husokból több darabot ellopott. *Petrovics Erzsébet* ellen az eljárás megindult. A m. kir. államrendőrség felhívja a füstölde tulajdonosokat, hogy a füstölőket lehetőleg lakattal elzártan tartsák, mert könnyen lába kél ilyen holminak.

— **Anyakönyvi bejegyzések.** 1942. február 6 tól február 13 ig. **Születések:** Orsós György István, Szűcs Árpád Sándor, Tompics Julianna, Jegyugya Julianna Anna, Dunai Éva Piroska, Berdár Mátyás, Csámpai József Elemér, Kovács György Mihály.

Házasságkötések: Szalontai István és Babics Ilona.

Halálozások: Lakatos Ibolyka 20 hónapos, Pajics Miklós 73 éves, Csányi József 83 éves, öz. Markó Vincéné 52 éves, Hollósi Nándor 14 éves, Palotai Antal 33 éves, Mihelisz Józsefné 31 éves, Dóczy János 78 éves, Berdár Mátyás 1 napos, Likert Sebestyén 76 éves.

SPORT.

Tavaszi sorsolás:

Március 29: Mohács—KSE, *Április 12:* BTK—Mohács, *19:* Mohács—SBGK, *26:* Mohács—PVSK, *Május 3:* PEAC—Mohács, *10:* Mohács—PSE, *17:* NSE—Mohács, *24:* PBTC—Mohács, *31:* BZTE—Mohács, *Június 7:* Mohács—PSC, *14:* Mohács—DVAC. Pályaválasztók az előlállók.

Felelős szerkesztő:
DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

Nyilttér.

(Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetetlen drága jó halottunk, a legjobb apa, férj, testvér

PALOTAI ANTAL
szövőmester

elhalálózása alkalmával, a temetésen való megjelenéssel, részvét-kifejezéssel, koszorú, avagy virágküldéssel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Mohács, 1942. február hó.

A *Gyászoló család.*

Értesítem

Mohács és vidéke n. é. közönségét, hogy Mohácson, a Horthy Miklós úton (Mateosz mellett)

órás és ékszerész

üzletet nyitottam. Olesón vállalkozom minden szakmába vágó javítást. Óra javításnál 1 évi jótállást vállalok. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve maradok tisztelettel

LESCHING ANTAL
órás és ékszerész.

Egy ügyes **házvezetőnőt**

keres: **SEBŐK JÁNOS**

Piaci árak: a szerdai heti piacon:

Buza	26.— P
Zab	22.17 P
Rozs	24.20 P
Árpa	20.37 P
Tengeri, szemes, új	21.— P
Tengeri, csöves	16.— P
Bab, fehér	55.— P

Élősertés árak:

170 kg. vagy nehezebb l. r.	1.78 P
Le galább 155 kg os	1.74 P
„ 148 „ „ „	1.70 P
„ 140 „ „ „	1.70 P
„ 110 „ „ „	1.66 P
„ 170 „ „ „	1.62 P
„ 100 „ fiatal l. r.	1.64 P
vágósertés 170 kg. a „ „	1.54 P
75 kg-nál nehezebb	soványsertés 1.54 P
30—75 kg os hizl. alk.	soványsertés 1.90 P

Bútorbeszerzése

előtt nézze meg bútor raktáramat

Stollár Ferenc és Fia
Mohács, Király ut 3. szám

Értesítés!

Tisztelettel közlöm, hogy

Király út 42. szám alatt géplakatos

műhelyt nyitottam. Elvállalom mindennemű gépek, motorok szaksteru javítását.

Ugyanott egy **Pevák József** tanonc felvétetik. géplakatos.

Megbízható **KOCSIST**

keres a »DUNA« szállítási vállalat

Eladó 60 drb Mohácsi Mezőgazdasági és Iparbank **RÉSZVÉNY**

Cím a kiadóhivatalban

Értesítés!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására adom, hogy a **kőműves mesteri vizsgát letettem** és elvállalok a szakmába vágó mindennemű **építést és javítást.**

Szíves pártfogást kér

Kindlein János
képesített kőművesmester.

Magánháza

3-4 szobás lakással bérbe vennék. Cím a kiadóhivatalban.

ELADÓ szabad kézből Mohács-szigeten, Sáros dűlőben levő

gyümölcsös, szántó épülettel együtt. Érdeklődni lehet **Iff. Múdlisz Józsefnél** Kálvin u. 23.

ELADÓ

800 □-öl szántásra is alkalmas **szőlőföld** a Jenyei hegyen.

Érdeklődni lehet: Drágffy u. 22. alatt.

KERESEK két vagy többszobás, mellék-helyiségekkel ellátott **lakást.**

Cím: Kossuth Lajos utca 75-